

Raadsvragen

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie PVV, Behoorlijk Bestuur en GroenLinks betreffende Financiële ontwikkelingen Den Helder en Verbonden Partijen

Aan de leden van de Gemeenteraad

Op 7 mei hebben de fracties PVV, Behoorlijk Bestuur en GroenLinks onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over *financiële ontwikkelingen Den Helder en Verbonden Partijen*, de antwoorden vindt u onder de vragen:

In de vergadering van 25 februari 2019 heeft de raad besloten tot de bouw van een stadskantoor op Willemsoord 66 en 72, waarvoor investeringskredieten van afgerond respectievelijk € 15,8 miljoen en € 9,0 miljoen ter beschikking zijn gesteld. Het investeringskrediet van € 9,0 miljoen is naar verluid een bijdrage in de “investering/activa van Willemsoord BV”. Over welke “investering/activa van Willemsoord BV” gaat het hier in het bijzonder? Graag een specificatie met bijbehorende bedragen.

Dit bedrag is terug te voeren op het rapport van BBN ‘Scenario onderzoek stadhuis en Helder’ waarin de verschillende opties zijn doorgerekend. De daarin genoemde € 9 miljoen is als volgt opgebouwd:

Bouwkosten gebouw 72	€ 3.550.000
Bouwkosten gebouw 66	€ 2.292.000
Parkeerplaatsen bij gebouw 66	€ 330.000
Honoraria	€ 1.004.000
Leges en aansluitkosten	€ 154.000
Rente	€ 145.000
Prijsstijgingen	€ 648.000
Risico/onvoorzien	€ 884.000

Totaal	€ 9.007.000

Inmiddels wordt met Defensie gesproken over de mogelijke ontsluiting van Willemsoord via het Buitenveld en de brug over het Boerenverdriet. Welke extra investeringen (bedragen) zijn gemoed voor de aanleg van een ontsluitingsweg over Buitenveld en de vervanging van de door de gemeente afgekeurde Boerenverdrietsluisbrug? (veronderstellende dat die investeringen niet in het hogergenoemde investeringskrediet van € 9,0 miljoen zijn begrepen)

Met het Rijksvastgoedbedrijf is het gesprek gestart over de overdracht van de resterende helft van de Boerenverdrietsluis met de brug en het recht van overpad over Buitenveld. De renovatie van de brug en de weg over Buitenveld vraagt (co)financiering van de gemeente. De investering in de brug (€ 2.500.000) kan worden afgeschreven in 40 jaar. De hoogte van de bijdrage van Defensie in deze kosten is onderwerp van gesprek evenals de benodigde investering in de weg.

Wie wordt de schuldenaar van de onder vraag 1 genoemde investeringskredieten? Is dat de gemeente zelf of een verbonden partij, waarbij dan waarschijnlijk aan Willemsoord BV moet worden gedacht? (in het tweede geval gaarne de naam van de verbonden partij bevestigen)

Zeestad CV/BV is belast met de uitvoering in opdracht van de gemeente Den Helder en ontvangt hiertoe de middelen van de gemeente (inclusief het bij de eerste vraag vermelde bedrag van € 9.007.000).

In de raadsstukken voor de vergadering van 25 februari 2019 ontbreekt een aflossingsplan voor de investeringskredieten van afgerond € 15,8 miljoen en € 9,0 miljoen. Normaliter worden de aflossingen van investeringskredieten ‘bekostigd’ uit de afschrijvingen op de te verrichten (vastgoed) investeringen. Waar zijn de afschrijvingen op de geplande investeringen van € 24,8 miljoen op

Willemsoord begroot? Welke afschrijvingstermijnen zijn daarbij gehanteerd? Zijn die afschrijvingen (volledig) verwerkt in de jaarlijkse huisvestingslasten van € 1.644.000,- die in de raadsstukken voor het stadskantoor op Willemsoord worden genoemd?

Vanwege verschil in aard van de investering is er gerekend met twee verschillende afschrijvingstermijnen: 40 jaar voor casco gerelateerde uitgaven (€ 9.007.000) en 20 jaar voor de overige uitgaven (€ 15.800.000). Deze afschrijvingslasten, € 1.016.625 zijn onderdeel van de geraamde exploitatielasten per 2024 (het jaar na oplevering is het eerste jaar van afschrijving).

Heeft de gemeente c.q. Willemsoord BV al een kredietinstelling benaderd die de bovengenoemde investeringskredieten van afgerond € 15,8 miljoen en € 9,0 miljoen wil verstrekken? Zo ja, tegen welke leningsvoorwaarden wil de betreffende kredietinstelling de kredieten verstrekken? Zo nee, welke veronderstellingen heeft de gemeente c.q. Willemsoord gehanteerd ten aanzien van de verwachte leningsvoorwaarden?

Oprichtgever van de investeringen in het gemeentehuis is de gemeente en niet Willemsoord BV. Omdat de gemeente niet aan projectfinanciering doet, maar aan totaalfinanciering zijn geen specificaties te geven van bovengenoemde bedragen. De investering maakt onderdeel uit van de gemeentelijke meerjarige liquiditeitsprognose op grond waarvan de financieringsbehoefte (waaronder het aangaan van leningen) wordt bepaald. Op dit moment wordt een inventarisatie gemaakt van deze (toekomstige) financieringsbehoefte die zich vertaalt in een concrete financieringsvraag die aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

In de recente beantwoording van raadvragen gesteld door de fractie Behoorlijk Bestuur "Ontwikkelingen Willemsoord" (zaaknummer 2020-015130), stelt het college in haar antwoord op de laatste vraag dat de liquiditeitspositie van Willemsoord BV positief is. Op bladzijde 11 van de Jaarrekening 2018 van Willemsoord BV staat echter dat de vennootschap een negatieve liquiditeitspositie heeft van € 13.553.664. De vastgoedbeleggingen van Willemsoord BV zijn namelijk grotendeels gefinancierd met een rekening-courantkrediet van Bank Nederlandse Gemeenten. Daarom herhalen we de vraag van Behoorlijk Bestuur waarom het College het liquiditeitstekort van Willemsoord BV niet heeft zien aankomen en – belangrijker – hoe het college dat tekort in de komende jaren gaat oplossen? Graag een gemotiveerd antwoord.

De verwijzing naar de "negatieve" liquiditeitspositie van Willemsoord BV op blz. 11 van de jaarrekening 2018 (overzicht samenstelling geldmiddelen) betreft de verwijzing naar het rekening-courantkrediet ad € 14.009.524 dat Willemsoord BV bij de BNG heeft afgesloten. Met dit krediet financiert Willemsoord op dit moment haar vastgoed tegen de huidige lage rentestand van kortlopende geldleningen.

Vanwege het kortlopende karakter van deze financiering is deze in de jaarrekening opgenomen onder de kortlopende schulden die mede de liquiditeitsratio van Willemsoord BV bepalen. Normaliter wordt het vastgoed gefinancierd met langlopende (rentevaste) leningen die in de jaarrekening onder de langlopende schulden worden verantwoord. Langlopende schulden zijn van invloed op de vermogenspositie (solvabiliteit) van de onderneming en niet op de liquiditeitspositie.

Omdat Willemsoord BV op termijn onderdeel gaat uitmaken van de nieuw op te richten erfgoedorganisatie is er, in overleg met Willemsoord BV, voor gekozen om de financiering met kortlopende leningen voorlopig in stand te houden en deze pas te herzien bij de oprichting van de nieuwe erfgoedorganisatie. Het veroorzaakt in de jaarrekening van Willemsoord BV een lagere liquiditeitspositie dan wanneer de leningen een langlopend karakter zouden hebben. Voordeel hiervan is dat tot het moment van oprichting geprofiteerd kan worden van lage leninglasten en het boetevrij aflossen van de lening, wat bij langlopende leningen niet het geval is. Kanttekening is wel dat eventuele rentestijgingen tot dat moment direct doorwerken in de exploitatie van Willemsoord BV en dat op de kortlopende rekening-courantlening niet wordt afgelost.

Voor de financiering van de nieuwe erfgoedorganisatie is in de begroting van de gemeente een jaarlijks budget beschikbaar gesteld van ca € 9 ton, waar ook de huidige financieringslasten van Willemsoord BV onderdeel van zijn.

In het verlengde van de vorige vraag, hoe denkt het College een financieel levensvatbare erfgoedorganisatie voor Den Helder te kunnen creëren, gegeven de bestaande negatieve liquiditeitspositie van Willemsoord BV en de schuldfinanciering van aanvullende infrastructurele investeringen voor de realisatie van een stadhuis op de oude Rijkswerf? Graag een gemotiveerd antwoord.

Zie beantwoording bij vraag 6.

Hoeveel schuld heeft de gemeente (meest recente stand), tegen welke rentepercentages en met welke aflossingsverplichtingen (in de komende vijf jaar)? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.

Zie de bijlage. Een deel van de schulden heeft betrekking op leningen die zijn doorgeleend aan de Woningstichting Den Helder.

Dezelfde vraag als de vorige, maar dan voor de privaatrechtelijke verbonden partijen van de gemeente.

Zie de bijlage.

Wat is de omvang van de algemene reserve van de gemeente (meest recente stand) en welke bedragen moeten waarschijnlijk nog ten laste van die reserve komen? Ten aanzien van het laatste moet o.a. worden gedacht aan:

- € 2 miljoen corona-noodfonds;**
- € 1 miljoen schuldhulpverlening en sociale wijkteams;**
- € 3 miljoen herstelkosten zwembad Heersdiep;**
- € 2 tot 3 miljoen liquidatieverlies Baggerbeheer Den Helder BV;**
- aanleg ontsluitingsweg Buitenveld;**
- Regiodeal, 'De Kop groeit';**
- vervanging Boerenverdrietsluisbrug;**
- 'De Kop werkt';**
- verplaatsing afbouwkade museumhaven;**
- € 1,9 miljoen schadeclaim onkruidbestrijder Van der Wiel;**
- € 1,75 miljoen schadeclaim Rob Scholte Museum.**

Niet alle in deze vraag genoemde bedragen komen ten laste van de algemene reserve. De stand van de algemene reserve geprognoseerd per 1 januari 2021 (basis voor de kadernota), rekening houdend met alle genomen besluiten in 2020 geeft het volgende beeld:

Overzicht ontwikkeling algemene reserve	
Oorspronkelijke geprognoseerde stand	
Algemene reserve per 1 jan. 2021 (in €)	31.269.099
<i>Besluiten en voorstellen 2020</i>	
Helders perspectief	-1.700.000
Uitvoeringsplan schulden	-538.000
Uitvoeringsplan wijkgericht werken	-460.000
Regiodeal	-1.400.000
Afkoop Baggerbeheer	-3.900.000
Helders steunfonds	-2.000.000
incidentele dekking kadernota 2021-2024	-1.052.000
aanvullende resultaatsbepalingsvoorstellen jaarrekening 2019	-902.000
Aangepast saldo	19.317.099

De redenen waarom een aantal posten die in de vraag zijn genoemd niet in deze berekening zijn meegenomen, zijn:

- **€ 3 miljoen herstelkosten zwembad Heersdiep:** hierover is het volgende opgenomen in paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening 2019: Na oplevering van zwembad 'Het Heersdiep' zijn diverse gebreken (o.a. scheurvorming in bassins en perronvloeren) geconstateerd. Het herstel hiervan is complex en kostbaar. De gemeente heeft de aannemerscombinatie aansprakelijk gesteld en er is een pro forma procedure aanhangig gemaakt bij de Raad van Arbitrage voor de Bouw. Deze procedure staat op de parkeerrol. Partijen zijn in 2019 met elkaar in gesprek gegaan over een oplossing en er is gestart met een gezamenlijk onderzoek naar het herstel en de kosten daarvan. Dit onderzoek is nog niet afgerond. Een deel van de gebreken (buffervaten) is inmiddels hersteld door de gemeente. De kosten hiervan zijn € 115.078. De hoogte van de overige schade is nog niet bekend. Op dit moment kan daarom de totale schade niet exact worden ingeschat. Zou de aannemerscombinatie uiteindelijk geen verhaal bieden, dan loopt de gemeente een fors financieel risico. Het risico wordt vooralsnog op ca. € 500.000. Dit is meegenomen in de risicobepaling in de jaarrekening.
- **aanleg ontsluitingsweg Buitenveld:** de kosten hiervoor zijn (nog) niet bekend en een besluit hierover is ook nog niet genomen. Zie ook antwoord 2.
- **vervanging Boerenverdrietsluisbrug:** zie hiervoor antwoord 2.
- **'De Kop werkt':** Vanuit dit project is geen aanvullende financiële behoefte.
- **verplaatsing afbouwkade museumhaven:** De verplaatsing maakt onderdeel uit van het project omvaarroute Boerenverdrietsluis.
- **€ 1,9 miljoen schadeclaim onkruidbestrijder Van der Wiel:** hierover is het volgende opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening: Er is een vordering naar aanleiding van doorlopen

aanbestedingsprocedure Veeg- en onkruidbeheer. Na gunning van de opdracht is door de rechter vastgesteld dat de winnende inschrijver de opdracht niet gegund had mogen worden. In 2019 is de aansprakelijkheid van de gemeente jegens een lid van de combinatie, die de opdracht niet gegund had gekregen, definitief komen vast te staan. Dit was aanleiding voor een ander lid van dezelfde combinatie om de gemeente ook aansprakelijk te stellen en de gemeente hiertoe te dagvaarden. De gemeente heeft aansprakelijkheid erkend, mede omdat de aansprakelijkheid tegen een ander lid van de combinatie al vaststaat. Met het oog op een snelle afdoening is door de gemeente getracht om buiten rechte hierover overeenstemming te krijgen met de wederpartij, maar dit is niet gelukt. Het vonnis van de rechtbank, waarin de erkenning van aansprakelijkheid is opgenomen, wordt in het voorjaar van 2020 verwacht. Hiermee staat de aansprakelijkheid van de gemeente jegens leden van de combinatie vast, maar daarmee is nog niet de hoogte van de schade vastgesteld. De combinatie moet hiervoor een schadestaatprocedure starten. Dit is nog niet gebeurd. De claim is € 1.900.000. Hiermee is rekening gehouden bij de risicobepaling in de jaarrekening.

- € 1,75 miljoen schadeclaim Rob Scholte Museum. Hierover is het volgende opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening: In januari 2019 heeft de rechtbank geoordeeld dat de gemeente onrechtmatig jegens de voormalige gebruiker van het Postkantoor heeft gehandeld door in het najaar van 2017 de onderhandelingen met hem over de aankoop van dit postkantoor te staken. In een separate procedure heeft de rechtbank in september 2019 geoordeeld dat de gemeente de atelier- en museumovereenkomst met de voormalig gebruiker van het Postkantoor terecht heeft opgezegd en dat de gemeente rechtmatig heeft ontruimd. De voormalige gebruiker is door de rechtbank veroordeeld tot een bedrag van circa € 392.000 aan kosten voor onder meer ontruiming, verschuldigde kosten van gas, water en elektriciteit en proceskosten. Daarnaast is betrokkene veroordeeld tot vergoeding van de kosten van kunststopslag van circa € 10.000 per maand zolang de kunst opgeslagen ligt. Tegen beide vonnissen is hoger beroep aangetekend. Deze procedures lopen nog. Ondertussen onderzoekt de gemeente de mogelijkheden om genoemde kosten op betrokkene te verhalen. Gezien deze ontwikkelingen wordt geen rekening gehouden met een claim naar de gemeente.

Welke beleidsregels gaan er gelden voor de besteding van het corona-noodfonds van € 2,0 miljoen van de gemeente? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.

In het raadsvoorstel voor de instelling van het Helders steunfonds zijn voor voorstellen de volgende criteria genoemd:

- zij dragen bij tot het instandhouden van voor de inwoners (en bezoekers) van de stad belangrijke voorzieningen;
- de bijdrage kan niet uit andere bronnen bekostigd worden of door instellingen of inwoners zelf opgevangen worden;
- zij dragen voldoende bij aan de werkgelegenheid van inwoners van de stad;
- zij sluiten aan bij de taken en doelen van de gemeente.

Hierbij is vermeld dat voorstellen aan zoveel mogelijk van deze criteria moeten voldoen. Belangrijk is dat het steunfonds als laatste vangnet wordt ingezet, wanneer dus geen andere, voorliggende voorzieningen of mogelijkheden meer beschikbaar zijn.

Beleidsregels voor specifieke onderdelen: wanneer er voor een specifiek onderdeel een besteding wordt gedaan worden de voorstaande algemene criteria zo goed mogelijk vertaald naar specifieke criteria.

Vertrouwende u met vorenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Den Helder, 2 juni 2020

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

Jeroen Nobel
burgemeester

Robert Reus
secretaris

